

Péter Závada

Петер Завада

Publisher: Издавач:
Struga Poetry Evenings **Струшки вечери на поезијата**

For the Publisher: За издавачот:
Todorche Tasevski, director **Тодорче Тасевски, директор**

Editor – in – Chief: Главен и одговорен уредник:
Todorche Tasevski **Тодорче Тасевски**

Editor: Уредник:
Dragana Evtimova **Драгана Евтимова**

Proofreader: Лектура:
Klimentina Kec **Климентина Кеџ**

Computer Layout: Компјутерска подготовка:
Martin Georgievski **Мартин Георгиевски**

Print: Печати:
Print house Branko Gapo – Skopje **Печатница Бранко Гапо - Скопје**

Print Run: Тираж:
1000 **1000**

- © Péter Závada
© for the Macedonian translation by Anamarija Cinege-Panzova
and Zlatko Panzov
© Struga Poetry Evenings, 2024

Република Северна Македонија
Министерство за култура и туризам

Republic of North Macedonia
Ministry of Culture and Tourism

Изданието е финансиски поддржано од
Министерството за култура и туризам на Република Северна Македонија

With the support of the Creative Europe Programme of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held
responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Овој проект е финансиран од Европската комисија. Ова издание ги одразува само
погледите на авторот, и Комисијата не презема одговорност за ниту една примена
која би произлегла од информациите во него.

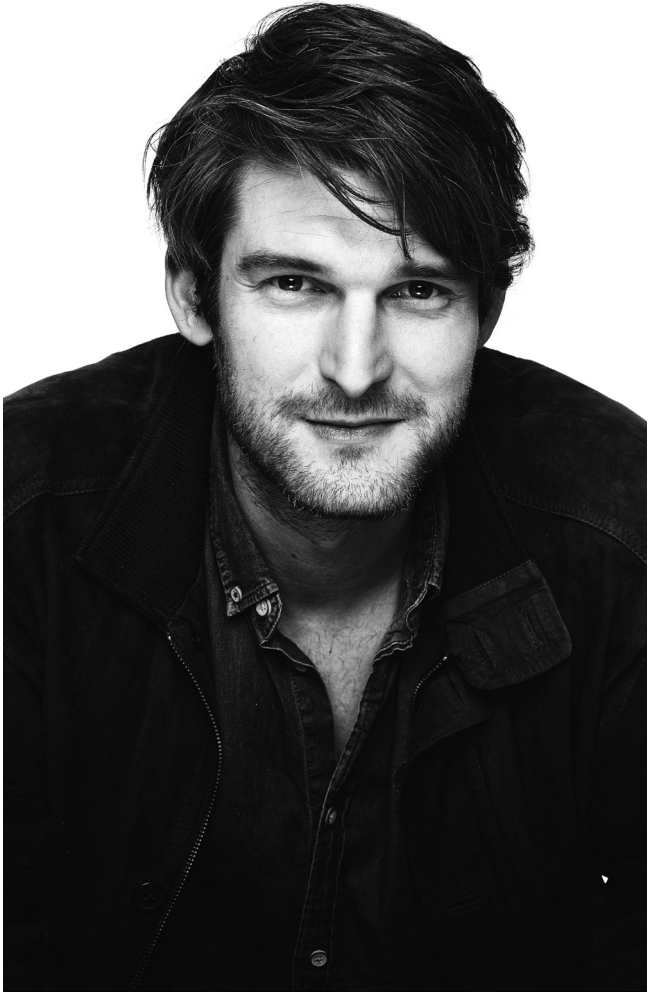

Péter Závada

Петер Завада

Препев од унгарски на македонски
Анамарија Цинеге-Панзова и Златко Панзов

Translation from Hungarian into Macedonian
Anamarija Cinege-Panzova and Zlatko Panzov

Hely az időnek

(1)

Létezik egy part, ahol most néhány
perccel később van. Ott már tudom,
hova fut ki ez az utca, amelynek innen
még nem látszik a vége.

Egy tengerre merőleges sikátorba torkollik,
ahová rendszeresen zavarodott sirályok
sodródnak be, hogy soha többé
ne találjanak vissza a vízhez.

Azon a parton a házak, akár a napraforgók,
észrevétlenül fordulnak a fény irányába,
és az átmenet nélkül beálló sötét
minden este új nevet ad a tereknek.

Ott már tudom, hogy az órák bennem
öltének testet, és nincs elég hely
az egyre halmozódó időnek. Ami eljövendő,
kiszorítja azt, aminek vége.

Место за времето

(1)

Има еден брег каде што сега е
неколку минути подоцна. Таму веќе знам
каде води улицава, чијшто крај оттука
не можам да ѝ го видам.

Таа води во уличка вертикална на морето
во која одново и одново влетуваат збунети галеби
за никогаш повеќе да не го најдат својот пат
назад кон водата.

На тој брег, куќите небаре сончогледи,
незабележливо се вртат кон светлината,
и темнината што се спушта ненадејно
секоја вечер ги прекрстува плоштадите.

Таму веќе знам дека часовите
се отелотворуваат во мене, а нема доволно место
за времето што се натрупува. Она што допрва ќе се случи
го истиснува она што веќе минало.

(2)

Mindig két esemény között állok.
Kitámasztom őket, nem engedem,
hogy egybeomoljanak.

Kezem a jövő falára simul.
Gyanútlanul rámarkol a hűvös kilincsre
az ajtón, melyen hamarosan benyitok.

Meglehet, hogy mégis tud valamit,
amit én még csak nem is sejtek.
Magától nyúl oda, ahova kell,
mindennap kicselezi helyettem a halált.

(2)

Стојам, секогаш меѓу два настани,
ги чувам одвоени не дозволувајќи им
да се урнисаат еден во друг.

Мојата дланка е припиена врз ѕидот на иднината.
Наивно ја затворам околу студената квака
на вратата што ќе ја отворам.

Можеби знае нешто
што не ни го наметувам.
Посегнува сама онаму каде што треба,
секој ден надмудрувајќи ја смртта место мене.

(3)

Nem érek véget a bőrömnél.
Határait, mint egy trapéz szárait,
átlépek, túlradok megismerhető
partjaimon.

A külvilág a testemhez ér,
beszivárog a pórusokon. Nézlek,
miközben a mellkasod zaklatottan
hullámzik, ahogy a hold tömege
magához húzza a nyugtalan tengert.

Aztán már csak az egyértelmű ég,
egy vitorla nélküli árboc magánya,
a cserjék, ahogy uralmuk alá hajtják
az öblöt.

Kimondanának minket a szavak,
de a torkukon akadunk.
Föltorlódunk egy megszólalás szűk
keresztmetszetében.

(3)

Не завршувам со мојата кожа.
Ги преминувам сопствените граници небаре
страните на трапезот, се прелевам
преку своите согледливи брегови.

Надворешниот свет го допира моето тело,
навлегува низ порите. Ги гледам
твоите гради како се брануваат
како масата на месечината го привлекува
кон себе немирното море.

Потоа, само недвосмисленото небо.
осаменоста на јарболот без едро,
и грмушките како го надвладуваат
заливот.

Зборовите би нè изговарале
но им се заглавуваме во грлото.
Се натрупуваме во тесниот пресек
на едно проговорување.

Családi album

(1)

Korántsem bőkezűsége, inkább
arányérzéke lep meg, ahogy eléd
szórja fényét és árnyékait a nap:
kétféle magvat az éhes madaraknak.

Mint egy nyílhegyet, a szemlélődésből
valami kiránt, a sötétedő morajlásban
találsz magad. Az éjszaka még egyszer
nagy levegőt vesz, a parttól visszahúzódik,
mielőtt kiáradna.

Семеен албум

(1)

Не толку дарежливоста, колку чувството за пропорција
те изненадува, како сонцето пред тебе
ја расфрла својата светлина и сенките:
два вида семиња за гладните птици.

Како врв на стрела, нешто те откинува
од набљудувањето – се наоѓаш себеси
среде шум што потемнува. Ноќта уште еднаш
зема длабок здив, повлекувајќи се од брегот
пред да се прелие.

(2)

Szakadár napok, kiteszítva terveink
folytonosságából, előrelátásunk
holtterében: ez volt az augusztus,
körmünkre ég a nyár.

A fák zokogása a kertből behallatszik,
összetéveszthetetlen kánonjuk
az ablaküvegen kopog: halott nagyszülők
csontos ujjai, akiknek a lecsérélt
zárakhoz senki nem adott kulcsot.

(2)

Денови одметници, исфрлени од
континуитет на нашите планови, во мртвиот агол
на нашата промисленост: таков беше овој август,
нè притиска пропуштеното лето.

Се слуша плачот на дрвјата во градината,
нивниот непогрешлив канон
тропа по прозорците: коскени прсти
на заминатите баби и дедовци –
кои останале без клуч од сменетите брави.

(3)

A szó árnyéka elképzelt hely,
a lebegés alakja a fényt
kitakarja.

A mondatok,
mint fekete fülbemászók,
a papírról eliszkolnak,
lukat rágnak a dobhártyán,
az agyban fészket raknak,
– sose hallgat el többé a ciripelés.

(3)

Сенката на зборот е замислен простор
обликот на лебдењето
ја засолнува светлината.

Речениците
бегаат од хартијата небаре
мали црни бубачки,
прават дупки во ушните тапанчиња,
се вгнездуваат во мозокот,
– нивното црцорење нема повеќе никогаш да запре.

(4)

Nincs más hátra,
mint beköltözni ebbe a zuhanásba,
belakni egyre gyorsuló
emeleteit.

Az üres beszéd vakolatát
levertük, hogy alatta elfeledett
énünkkel találjuk magunkat
szembe, egymásba falazottan.

(4)

Не остана ништо освен
да се всели во тој слободен пад
да се населат катовите
што сè повеќе се забрзуваат.

Го тргнавме малтерот
на празните разговори под нив да се најдеме
лице в лице со нашите заборавени јаства
всидани едни во други.

(5)

A szemgolyók szivacsai felitatják
a látványt színeivel, formáival:
a tárgyak helyén kivágott sablonok.
Mint matricákat egy albumba
– mit ragasztasz beléjük?

(5)

Сунѓерчињата на нашите очни јаболкца ја впиваат
глетката со нејзините бои и форми:
на местото на работите – исечени шаблони.
Како налепници во албум
– што ќе залепиш во нив?

(6)

Hol a fogyatékos öcséd?
A verandán? Ki hagyta kint,
miközben leszakadt az ég?
Senkinek nem jutott eszébe
behozni, csak ül, és az eső
a szájába esik, mint egy szökőkútból,
szájából madarak isznak.

(6)

Каде е твојот хендикепиран брат?
На верандата? Кој го оставил таму
на дождот?

Никому не му падна наум
да го внесе, само седи таму и дождот
му врне во устата и небаре од фонтана,
птиците пијат од неа.

Karavánok

A konténerek és fémkerítések hétköznapijai
várótermek fertőtlenítőfehérjébe oldódtak,
áramvonalas recepcióspultok, vállalkozózöld
kanapék világába. A rutin helyét átvette egyfajta
makacs
önfejlőség, bár még így se nevezném a tervet
vakmerőnek.

Világos volt: ha könnyelműen utat engedek
annak, ami pusztá léténél fogva mint csábítás
fölkínálgatik, egyetlen elhamarkodott döntés
magával ránthatja következmények egész
karavánját.

//

Konok voltam végre, és eltökélt.
Tudtam, ha megragadom a kilincset,
és lenyomom, a szoba kirobban a sötétbe.
Kilépek, és nehézkedni kezdek,
húzni az erdő földrajzi közepe felé.
Sugárirányban emlékezetes rések,
gallynyugalom, a zaj meztelensége.

Csak én bírok versemnek hőse lenni,
meg ez a fejjel lefelé fordított üveg pohár
a pozdorjaasztalon: barázdált idegenség.
Vagy a porréteg paradicsomon, barack barnuló,
rothadásnak indult foltjain, ahogy terjed
gyűrű alakban, mint a sóvirág,
az élénkzöldden fodrozódó penész.

Каравани

Секојдневието од контејнери и метални огради
се раствори во дезинфицираната белина на чекалници,
во светот на дизајнирани приемни пултови,
болнички зелени софи. Местото на рутината го презеде
некоја упорна своеглавост, иако планот ни така не
би го нарекол
смел.

Беше јасно: ако лекомислено му отворам пат на она
што по својата природа како искушение
се нуди, тогаш една избрзана одлука
може да донесе цел караван
последници.

//

Конечно, бев тврдоглав и решителен.
Знаев, ако ја грабнам кваката
и ја притиснам надолу, собата ќе експлодира во темнината.
Ќе излезам надвор и веднаш ќе почнам да тежам,
ќе бидам повлечен кон географскиот центар на шумата.
Во облик на зраци – незаборавни пукнатини,
мир на гранките, голотија на шумовите.

Само јас можам да бидам јунак на сопствената песна¹
и оваа наопаку свртена чаша
на масата од иверка: избраздена непознатост.
Или слојот прашина на домотот, на кафеавите
презреани дамки на праската што се шират
како прстени, небаре солените траги
на светлозелените бранови мувла.

1. Превод на Паскал Гилевски: М. Бабич, „Епилогот на лиричарот“, Антологија на унгарската поезија, 2005, Матица, Скопје, стр. 217

A gondoskodás az, ahogy a hétköznapiakban
vagyok, de ez köszönőviszonyban sincs
a vesződéssel, mégis megmakacsolja magát
a fa az önkéntelenül kezembe simulóban.
Kiragyogásból az ércbánya,
katedrálisból a mésző, seb tátong
minden teremtés helyén.

//

Megteltem a várossal, visszavágyom
egy őszintébb pazarlásba, ahol a liget
jótékony túltermelés, a bóklászás
bűntudat nélkül elherdált idő.

Helyette nyárzáró bankett, orchideák,
fluoreszkáló planktonok csillagszőnyege
a lézerrel mappangelt katedrális
homlokzatán, a magazinokban
termékminták, okos szénvegyületek,
de ami célszerűségével meggyőző,
muskátlis, encián, míg a történelem,
mint egy barokk allegória, a romokon kisarjad.

//

Ez a berek lassú hanyatlásával
egy elszalasztott esély, de nem csak az enyém.
Amit kijelölök a térben: duzzadt gócpont,
összefüggéseim besűrűsödnek. Az emlék közepe
hirtelen beroskad, fölcsavarodik körém a völgy.

Nézd, a tavasz jelölői, kampányszerűen,
a szél engedékenyen táguló körei, a centrumban
kisebb rész körülkerítve virágokkal.
Simaságuk rájuk feszül, érdességük makacsul
kiáll belőlük, a száruk közlekedőedényei,
a szírom igazsága a bimbó helyébe lép, most.

Грижата е онаа што ме води
во секојдневие, нема ништо заедничко
со напорот, но дрвото, сепак, останува тврдоглаво
дури и кога лесно ми доаѓа во рака.
Зад лопатата сјае рудникот за метал,
од катедралата сјае варовник, рана зјае
на местото на секое создавање.

//

Се презаситив со градот, копнеам
да се вратам во поискрено расфрлање,
каде што шумичката е добротворната надмена продукција
и талкањето време потрошено без чувство за вина.

Наместо тоа, гозба за крајот на летото, орхидеи
свезден тепих од флуоресцентни планктони
ласерско мапирање на фасадата
од катедралата, примероци од производи
во списанијата, паметни јаглородни легури,
но она што е најубедливо во неговата целисходност
се гераниите и генцијаните, додека историјата
небаре барокна алегорија никнува од под урнатините.

Ова мочуриште со своето бавно пропаѓање
е пропуштена шанса, но не само моја.
Она што го означувам во просторот: отечен јазол на
моите натрупани асоцијации. Срцевината на споменот
одеднаш се урива, долината се намотува околу мене.

Погледни, обележувачи на пролетта, небаре во кампања,
пропустливи, проширувачки кругови на ветрот, во центарот
помал дел ограден со цвеќиња.

Нивната мазност цврсто се затега околу нив,
нивната грубост
тврдоглаво се истакнува, спроводните садови на стеблата,
вистината на цветните листови го зазема местото
на пупката, сега.

A gonoszság története / Az ismert világ térképének újrarajzolása

Apám helyett apám volt a torony.
Bástyafokait a tengeri hegemónia mossa.
Mint szigorú arcélt, kiszögelléseiről fölismerem
a mór stílusú erkélyeket.

Ifjúkoromról keveset tudni.
A kor igényei szerint matematikát és hajózást
tanultam.
Mutatóujjam meghosszabbításaként
segédegyenesek indultak egy kisajátított
fűszerkereskedelem partjaihoz.

November huszadikán egy rajnyi név
fölizzott, és átszáguldott a várakozáson.
Amíg a portugál zászló alatt megkerültük
a Jóreménység fokát, a Leonidák
türkizre festették a horizontot.

Mit számít kegydíj, birtok, lovagi cím,
ha Mozambikban folyót nevezhetsz el a rézről?
Mit négyszáz hamuvá égett asszony és gyerek,
ha az árbócra kifeszíthetsz egy új,
jövédelmezőbb korszakot?

Историјата на злото/ Прецртување на мапата на познатиот свет

Кулата беше таткото што никогаш го немав.
Морската хегемонија се бранува до нејзиниот врв.
Како строги црти на лице, ги препознавам
балконите од мавритански стил според нивните форми.

Малку се знае за мојата младост.
Студирав математика и навигација како што бара времето.
Како продолжување на мојот показалец,
прави линии тргнуваа кон бреговите на
монополизираната трговија со зачини.

На дваесетти ноември рој имиња
согореа и летнаа над очекувањата.
Додека го обиколувавме 'ртот Добра Надеж
под португалски знамиња, Леонидите
го бојадисуваа хоризонтот во тиркизна боја.

Што ќе ти вреди наградата, имотот, витешката титула,
кога можеш да именуваш река во Мозамбик по бакар?
Што се четиристотини жени и деца изгорени во пепел,
кога на јарболот можеш да развееш знаме
на нова, попрофитабилна ера?

A gonoszság története / $C_{17}H_{21}NO_4$

i.

Mialatt 1505 áprilisában az inka kokaültetvényeken a spanyol földesurak kegyetlenségét beitta a talaj, a kokacserje a rá jellemző bársonyos suhogással bevonult Európába.

Ezt meséled, miközben ujjaid az üveg hűvös nyakát ölelik, az üveg a bordázott, fekete ízt: dupla ostromgyűrű.

Különbéke, mondom, amit a piaccal a hagyomány kötött.

És micsoda előjogok járnak vele.

A név maradt, de a hatóanyag a múlté: a századelőn kivonták az összetevők közül.

Már csak a cukrok arányán spekulálunk a kelet-európai változatokban: miként igazítják a helyi politikai klímához, időjárási viszonyokhoz.

ii.

A perui ezüstbányászok különös szívóssága Amerigo Vespuccinak csak idővel tűnt föl. Az adót a spanyol földesurak akkor már rég a méregzöld levelekkel fizették.

Szerinted, ami belvillongás az anyaországban, az fülledt nyugalom a gyarmatokon. Én pedig Abraham Cowley vagyok, az angol királyi pár megbízható, diszkrét titkára, és épp az első írásos feljegyzést készítem a cserjéről egy vers formájában:

Историја на зLOBата / $C_{17}H_{21}NO_4$

1.

Во април 1505 година, додека суровоста на
шпанските земјопоседници
се впиваше во земјата на плантажите со кока на Инките,
грмушката кока, со своето карактеристично кадифено
шушкање,
продефилира низ Европа.

Ова го раскажуваш додека твоите прсти се стегаат околу
студеното грло на шишето,
а шишето околу црниот, ребресто излеан вкус:
двоен опсаден прстен.

Мировен пакт, вела, меѓу трговијата и традицијата.
А какви привилегии носи!
Името остана, но активната состојка останува во заборав,
фрлена во заборав уште на почетокот на векот.

Сега се шпекулира само со пропорцијата на шеќери
во источноевропските верзии:
како се приспособуваат на локалната политичка клима,
на моменталните метеоролошките услови.

2.

На Америго Веспучи му требаше време да ја забележи
необичната издржливост на перуанските рудари
на сребро.
Дотогаш шпанските феудалци веќе одамна ги
плаќаа даноците
во темнозелени листови.

Според тебе она што е внатрешен немир во
матичната земја
во колониите е задушливо спокојство.
А јас сум Абрахам Каули, доверлив,
дискретен секретар на кралската двојка на Англија,
и баш го составувам во форма на песна
првиот запис за грмушката.

„Ó, Nyugat-Afrika, Mexikó, Kolumbia!
Hol az őserdőkben harapni lehet a diverzitást,
S az örökzöldek csúcsa eléri a hat-tíz métert!
Teremj nekünk hosszúkás, tojásdad leveleket,
Sárga virágokat piros erezettel!
Hajts öt tüszőből álló, csoportos termést!
Ó, mályvavirágúak rendje, Ó, pántropikus taxon, Ó!”

iii.

Lemondóan kaparod a címkét, a kacskaringós,
spenceriánus kézírást, a fehér szalagot a piros lemezen.
Sosem tudjuk meg, mik voltak a titkos összetevők
a Sun Trust Bank páncéltermében. Tartalmazták-e
a korzikai fügekaktusz könnyeit, a tűzszalamandra izzadságát.

Hogy milyen egy félbetépett recept újraegyesítése
két sértődésre hajlamos vállalatigazgató között,
és hogy mi ez, ha nem az elvbarátság legszebb
szimbóluma. Közben érezni, ahogy a kóladió fűszeres,
fekete illata keresztülkanyarog a századokon.

„Ох, западна Африка, Мексико, Колумбија!
Каде што во џунглата е опиплива различноста на видовите,
а зимзелените дрвја се високи шест – десет метри!
Раѓајте ни долгнавести, овални лисја,
Жолти цвеќиња со црвени шари!
Донесете петоделни плодови!
Ох, Редот на Слезовидните, ох, пантропски таксон, Ох!

3.

Ја гребеш етикетата резигнирано, кривулестото
Спенсерово писмо, белата лента на црвениот диск.
Никогаш нема да дознаеме кои биле тајните состојки
во безбедните трезори на банката „Сан Траст“.

Дали содржеа
солзи од бодликава круша од Корзика, потта на
шарениот саламандер.

Како изгледа соединување на еден рецепт
распарчен на половина
меѓу двајца директори на компанија склони
кон навреденост,
зарем не е тоа најубавиот симбол на пријателството
на принципи?
Во меѓувреме се чувствува зачинетиот црн мирис
на кола оревите,
како се провлекува низ вековите.

iv.

Az ital tükrében az álmatlan Freud,
amint éjjel az Allgemeines Krankenhaus csaknem
valamennyi részlegét bejárja, míg a morfinizmus,
a migrén és az impotencia átmenetileg
csatát veszít a benzoil-ekgonin-metilészter ellen.

Majd a hajóról lekaszálódó '56-os emigránsok
izgatott csapata Camp Kilmernél. Sorban állnak
a kikötő egyetlen kólaautomatája előtt.
És szemünk előtt most csillag alakú autópályák
elkenődő fénycsíkjai a felvizezett atlantai éjszakában.
Varjak a szántóföld barázdái között,
valahol a dunaharaszti palackozóüzem közelében.

4.

Во течноста се рефлектира лицето на ненаспаниот Фројд
како талка ноќе низ сите одделенија
на Allgemeines Krankenhaus, додека морфинизмот,
мигрената и импотенцијата ја губат, барем привремено,
битката против бензоилекгонин метил естерот.

Следно, група емигранти од 56 година, возбудено
се симнуваат
од бродот во Камп Килмер. Стојат во редица
на пристаништето
пред единствениот автомат за „кока кола“.
И сега, пред нашите очи, размачкани ленти на автопати
во облик на ѕвезда, во растворената ноќ во Атланта.
Врани меѓу темните бразди на полињата,
некаде во близина на фабриката за полнење
во Дунахараста.

VERSOPOLIS

Péter Závada

Translation from Hungarian into English
Anna Bentley

Space for time

(1)

There is a shore where it is now
a few minutes later. There, I already know
where this street leads, whose end I cannot see
from here.

It runs into an alleyway perpendicular to the sea
into which confused seagulls drift time and again
never more to find
their way back to the water.

On that shore, the houses, like sunflowers,
turn unnoticed, following the light,
and the darkness that descends all at once
re-christens the squares each night.

There, I already know that I am the incarnation
of hours, and there's no room
for the time that keeps piling up. What is still to come
crowds out what is passing.

(2)

I stand, always between two events.
I hold them apart, not letting them
collapse into each other.

My hand smooths against the wall of the future.
It closes, unsuspecting, around the cold handle
of the door I'm about to open.

Maybe it does know something
I don't even suspect.
It reaches all by itself where it has to,
every day outwitting death for me.

(3)

I do not end with my skin.
I cross my boundaries like
the sides of a trapezoid, I overflow
my perceptible banks.

The outside world touches my body,
seeps in at the pores. I watch
the disturbed undulation of your chest,
the mass of the moon draws
to itself the unsettled sea.

Then, only the obvious sky.
the solitude of a mast without a sail,
and the bushes, as they force the bay
into submission.

Words would pronounce us, but we keep sticking in
their throats.

Piling up on the breakers
of a stutter.

Family Album

(1)

It's not the generosity, but the sense of proportion
you find surprising, the sun scattering its light
and shadows before you:
two kinds of seeds for the hungry birds.

Like an arrowhead, you're yanked out
of observation - you find yourself
amid the darkening murmur. The night takes one last
deep breath, pulling away from the shore
before overflowing.

(2)

Breakaway days, cast out of
the continuity of our plans,
in the blindspot of our foresight: such was August,
the summer's singeing our fingertips.

You can hear the trees sobbing in the garden,
their unmistakable counterpoint
knocking on the windowpane: the bony fingers
of departed grandparents -
no one gave them keys when they changed the locks.

(3)

The shadow of the word is an imagined space
the shape of the floating
blocking out the light.

Sentences

flee the page

like little black earwigs,

chewing holes in the eardrums,

nesting in the brain

- their chorus never more to stop.

(4)

There's nothing for it but
to move into this freefall
and inhabit its
accelerating floors.

We stripped off the plaster
of hollow talk to find ourselves
face to face with our forgotten selves
walled into each other.

(5)

The sponges of our eyeballs - soak the view
in colour and form:

cut-out shapes where the *things* should be.

Like stickers into an album -

what'll you paste in them?

(6)

Where's your handicapped brother?
On the patio? Who left him out there
in the rain?

No one thought to bring him in
he just sits there, rain falling
in his mouth, like a fountain,
birds drinking from it.

Portakabins

The routine of portakabins, metal fences
has dissolved into the disinfectant white of waiting rooms,
contoured reception desks, hospital-green sofas.
Habit has been replaced by a sort of determined
stubbornness, though as plans go, I would hardly call it
daring.

It was clear: if I carelessly give way to what
by its very nature crops up as temptation,
then a single rash decision can bring with it
a whole caravan of consequences.

//

I was hard-headed, at long last, determined, I knew
that if I grabbed that door handle
and pushed down, the room would explode
into the darkness: I step out, and immediately start
gaining mass, drawn towards the geographical centre
of the forest,
memorable cracks radiating out, “branchstill”
the nakedness of noise.

Only I can be the hero of my poem
and this upside-down glass
on the chipboard table: furrowed alienness.
Or that layer of dust on the tomato, the
brownish, overripe spots of the peach
as they spread out in rings, like saltmarks
the bright green burgeoning mould.

Caring is what I do every day,
and that has nothing to do with
exhaustion, but the wood still remains stubborn
even as it readies to my hand.

Redrawing the Map of the Known World

The tower was the father I never had.
Its topmost turrets are washed by maritime hegemony.
Like a frowning profile, I know
the Moorish balconies by their protrusions.

Little is known about my youth.
I studied mathematics and navigation as the times demanded.
An extension of my index finger,
auxiliary lines set off for the shores of
an appropriated spice trade.

On the twentieth of November a shoal of names
flared up and blazed across expectation.
As we rounded the Cape of Good Hope
under the Portugese flag, the Leonids
were staining the horizon turquoise.

What's a pension, an estate, a set of spurs,
when you can name a river in Mozambique after copper?
What are four hundred women and children burnt to ash,
when you can hoist to the yardarm
a new, more lucrative era?

1.

In April 1505, as Spanish cruelty was soaking into the ground on the Inca coca plantations. the coca bush, with its characteristic velvety swishing, marched into Europe.

You're telling me this, your fingers embracing the bottle's cool neck, and the bottle in turn the black, ribbed taste: a double encirclement.

A pact, I'm telling you, between the market and tradition, and just look at the privileges that came along with it! The name stayed, but the active agent was left in the past, dropped from the list of ingredients early in the century.

Now all we speculate about is the proportion of sugars in the Eastern European versions: how they adjust this to the local political climate, the prevailing meteorological conditions.

2.

It took time for Amerigo Vespucci to notice the the Peruvian silver miners' unusual staying power. By then, they'd been paying their taxes to the Spanish with the bright green leaves for ages.

You say what was internal strife in the mother country was stifling calm in the colonies.

So, I'm Abraham Cowley, trustworthy, discreet secretary to the King of England, and I'm just composing the first written record of the coca bush in verse form:

‘O, Western Africa, Mexico, Columbia!
You can cut the diversity in your jungles with a knife,
and the evergreens tower twenty to thirty feet high!
Produce for us your longish, egg-shaped leaves,
Your golden, red-veined flowers!
Put out for us your clustering, five-follicled fruits!
O, mallow-flowered order, O pantropical taxon, O!’

3.

You’re picking at the label resignedly, the twirly
Spencerian script, the white ribbon on a red disc.
We’ll never know what secret ingredients were held
in the secure vaults of the Sun Trust Bank. If they contained
tears of Corsican prickly pear, sweat of fire salamander.

What is the patching up of a recipe torn in half
between two company directors prone to taking offence?
What is it, if not the loveliest token of the meeting of
two minds? Meanwhile, the spicy black scent of the cola nut
lingers in the air, weaving its way through the centuries.

4.

The glimmering liquid reflects sleepless Freud
wandering at night through almost every
ward of the Allgemeines Krankenhaus, while
morphinism, migraines and impotence lose, for now,
their battle with benzoylecgonine methyl ester.

Next, a group of ’56 emigrants, clambering excitedly
off the ship at Camp Kilmer. Lining up at the port’s
only cola vending machine.

And now, before our eyes, the star-shaped freeways
are smudged
strips of brightness in the watered-down Atlanta night.
Crows between dark furrows in the fields, somewhere
near the bottling plant at Dunaharaszti.

Péter Závada is a Hungarian poet, playwright, and university teacher from Budapest. Závada was part of the highly successful rap group Akkezdet Phiai. To date, he has published five poetry collections with Libri/ Jelenkor Publishing. Among other acknowledgements he is the recipient of the Örkény István Playwriting Scholarship (2016), the Horváth Péter Literary Scholarship (2017) and the Cogito-prize for young philosophers (2023). He is a Senior Lecturer at Eötvös Loránd (ELTE) University, at the Department of Aesthetics. His plays have been staged in the largest Budapest theaters as well as in Slovakia and Germany.

Петер Завада е унгарски поет, драматург и универзитетски професор од Будимпешта. Завада бил дел од успешната рап група *Akkezdet Phiai* (Започнете со Фиаи). Досега има објавено пет поетски збирки во соработка со издавачките куќи *Libri* и *Jelenkor*. Покрај другите негови достигнувања, тој е добитник на стипендијата за драматургија *Ишџван Еркењ* во 2016 година, книжевната стипендија *Пејџер Хорвај* во 2017 година и Наградата за млади филозофи *Коџиџо* во 2023 година. Тој е постар предавач на Универзитетот „Лоранд Етвеш“, на Одделот за естетика. Неговите драми биле поставени во најголемите театри низ Будимпешта, Словачка и Германија.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св.
Климент Охридски”, Скопје

821.511.141-1

ZÁVADA, Péter

Péter Závada / Péter Závada ; translation from Hungarian into Macedonian Anamarija Cinege-Panzova and Zlatko Panzov ; [translation from Hungarian into English Anna Bentley] = Петер Завада / Петер Завада ; препев од унгарски на македонски Анамарија Цинеге-Панзова и Златко Панзов. - Struga : Struga poetry evenings ; Струга : НУ Манифестација “Струшки вечери на поезијата”, 2024. - 56 стр. ; 20 см

Песни на унг., мак. и англ. јазик. - Белешка за авторот: стр. 54

ISBN 978-608-250-095-9

1. Cinege-Panzova, Anamarija [преведувач]

COBISS.MK-ID 64258821

Република Северна Македонија

Министерство за култура и туризам

Republic of North Macedonia

Ministry of Culture and Tourism

VERSOPOLIS

With the support of
the Creative Europe Programme
of the European Union

SWEDISH
ARTS COUNCIL
KULTURRÅDET

REPUBLIC OF CROATIA
Ministry of
Culture and Media

British Embassy
Skopje

UKaid
from the British people

U.S. Embassy Skopje

TIKVEŠ

SINCE 1885

> Kennedy
Technology

